

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΣ

Συντάσσεται ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς ποικυλὸν εἰς τὴν πόσιν ἡμῶν δημοσίας καὶ ἐκ τῶν Οὐκραϊνικοῦ Παιδαγωγικοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ὄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΤΑΞΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμ. 75. Ἐξέμηνος δρ. 40. Τριμήνιος δρ. 22.
ἘΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀιγυπτίου γλώσσης διατριπ. 50.—
Ἀμερικῆς διαλόγια 4.—Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρητικῶν σαλλήνια 10.
Ἐξέμηνοι καὶ Τριμήνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗΤΑ 1878

ΙΑΡΥΘΗΣ—ΕΚΑΘΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην ἰουλιουῦ μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριπιδίου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρθολομαίου

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος

Ἐν Ἀθήναις, 27 Φεβρουαρίου 1926

Ἔτος 48ον—Ἀριθ. 13

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γὰρ τὴν «Διάπλασιν» ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο.]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Δὲν μιλούσε, ἐνοσταίει, παρὰ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Τότε μόνο ἦταν εὐγλωττος. Κάθε φράση του ἀρχίζει στερεότυπα μ' ἓνα «ἐγώ...». Καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν διακόπτουν, γιὰτὶ δὲν ξανάδρισκε εὐκολὰ τὸν εἰρμό...

Ἡ καμμένη ἑμὼς ἡ Ἰδα δὲν τόξερε οὔτε ἦταν πλασμένη αὐτὴ γιὰ νὰκούη πολλὴν ὥρα χωρὶς διακοπὴ. Ἀπ' αὐτὸ σημεῖωθήκαν κάμποσα δυσάρετα στὸ τραπέζι. Ἄξαφνα ὁ Νταρζαντόν ἀγαποῦσε νὰ διηγεῖται ἱστορίας του μὲ διάφορους ἐκδότους καὶ θεατρῶνας, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ τοῦ ἐκδώσουν ἓνα βιβλίον ἢ νὰ τοῦ παίξουν ἓνα ἔργο. Κάθε τέτοια ἱστορία τελείωνε μ' ἓνα «τρομερὸ λόγο», μ' ἓνα πάρθειο βέλος ποὺ ἔφινε φεύγοντας ὁ ποιητής, κι' ὁ ἐκδότης ἢ ὁ θεατρῶνης «ἔμενε κόκκαλο». Ὡ; νὰ φτάσῃ ἑμὼς σ' αὐτὸν τὸν τρομερὸ λόγον, ὁ ὁμιλητὴς ἔκανε μιὰ μεγάλη προεισαγωγὴ. Ἐ, αὐτὴ ὅπως δὴποτε ἡ Ἰδα τὴν ἀκούει χωρὶς νὰ τὸν διακόψῃ. Ἀλλὰ τὴν καλύτερη στιγμή, ἐνῶ ἐκεῖνος εὐνάμωνε τὴ φωνὴν κι' ἀρχίζει: «Τότε λοιπὸν ἐγὼ γυρίζω καὶ τοῦ λέω...»

— Κύριε Νταρζαντόν, δὲν παίρνεις ἀκόμα λίγο παγωτό; τὸν ἔκοβε ἡ Ἰδα.

— Εὐχαριστῶ, κυρία! τῆς πετοῦσε μὲ μιὰ γοργὴ συνοφρῦωση. Καὶ ξανάρχιζε ἐπισημότερα:

— Τότε λοιπὸν ἐγώ...

— Μὰ γιὰτὶ; μὴ δὲν σὰς ἀρέσει; τὸν ξανάκοβε ἑκείνη.

— Θαυμάσιο, κυρία!.. Τοῦ λέω τὸν τρομερὸ αὐτὸ λόγον...

Ἀλλὰ ὁ «τρομερὸς αὐτὸς λόγος» ποὺ ἀργαῖσε ἔτσι νὰκούσθῃ, δὲν ἔκανε τὴν ἐντύπωση ποὺ περίμενε ὁ Νταρζαντόν. Δὲν ἦταν ἄλλωστε παρὰ ἓνα «θὰ ξαναἰδωθούμε» ἢ

«θὰ μὲ θυμηθῆτε!» ἢ κάτι τέτοιον κοινὸ καὶ συνηθισμένον. Οἱ ἀκροατὲς δὲν μπορούσαν νὰ πιστέψουν πὼς ὁ ἐκδότης ἢ ὁ θεατρῶνης «ἔμεναν κόκκαλο» μὲ τόσο πράγμα! Ὁ Νταρζαντόν ἑμὼς ἐνόμιζε πὼς ἡ Ἰδα ἔφταιγε, πὼς αὐτὴ τοῦ χαλοῦσε ἐντύπωση μὲ τίς διακοπὲς τῆς. Καὶ τῆς ἔφρινε μιὰν ἄγρια ματιά ποὺ τὴν ἔφρινε τὴν καμμένην σ' ἀπελπισία: «Γι' ἔπαθε;.. Πῆλι τὸν δυσάρεστησα;»

Καὶ γιὰ νὰ μὴν κλάψῃ, γύριζε στὴν κυρία Μορονβάλ καὶ τῆς ἔλεγε μ' εὐγενικὰ σπουδῆ: «Πρῶτε λοιπὸν!.. δὲ φάγατε τίποτα!..» Ἡ στὴν κ. Μορονβάλ: «Καθόλου δὲν πίνετε σεις!..» Ἀλλ' αὐτὸ ἦταν καθαρὴ συκοφαντία,

γιὰτὶ κι' ἡ κυρία Μορονβάλ ἔτρωγε μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ἔρση κι' ὁ ἀντρας τῆς ἔπινε μὲ μιὰν ἀσυστῆ δίψα.

Ἀφοῦ τελείωσε τὸ γεῦμα, πέρασαν στὸ σαλόνι νὰ πάρουν τὸν καφέ. Κι' ἐκεῖ ὁ κρεῖλος, ποὺ δυὸ ὧρες τώρα καιροφυλακτοῦσε, ἐνόμιζε τὴ στιγμή κατὰλληλὴ γιὰ νὰ πῇ ἄξαφνα καὶ μὲ ἀφέλεια τάχα στὴν κοντινά:

— Σκέφτηκα πολὺ γιὰ τὴν ὑπόθεσίν μας... Θὰ στοιχίσῃ, ξέρετε, λιγότερο κι' ἀπ' ἔσο εἶχα λογαριάσει.

— Ἀλήθεια;.. ἔκαμε ἡ Ἰδα χωρὶς καμμιὰ προσοχὴ.

— Μὰ βεβαίωτατα!.. Κι' ἂν ἡ εὐγενικὰ μας διευθύντρια εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ μάκούσῃ...

Τοῦ κάκου! Ὅσο κολακευτικὸς κι' ἂν ἦταν ὁ τίτλος ποὺ τῆς ἔδινε, ἢ «εὐγενικὰ διευθύντρια» δὲν τὸν ἀκούει... Πρακαλοῦθοσε μὲ τὸ βλέμμα τὸν Νταρζαντόν ποὺ σουλατοῦριζε στὸ σαλόνι σιωπηλὸς καὶ σκεπτικὸς. «— Τι νὰ συλλογιζέται;..» ἔλεγε μέσα τῆς.

Τίποτα! Ὁ ποιητὴς ἐχώνευε τὸ γεῦμα του. Ἦταν μιὰ συνήθεια του αὐτῆ. Ἀμα σηκωνόταν ἀπ' τὸ τραπέζι, εἶπου κι' ἂν ἦταν, ἔφρινε νὰ κινηθῇ, νὰ περπατήσῃ κανένα τέταρτο τῆς ὥρας. Ἀλλοιῶτικα τὸ φαί τοῦ στεκόταν στὸ στομάχι.

Ἄλλοῦ θὰ γινόταν γελοῖος. Ἐδῶ ἑμὼς τὸν ἐθαύμαζαν καὶ γι' αὐτὴ τὴν «ποιητικὴν ιδιορρυθμίαν». Καμμιὰ προσοχὴ δὲν ἔδινε ἡ Ἰδα στὸν Μορονβάλ. Κι' αὐτὸς ἔγνεψε τῆς γυναίκας του: «ἀπελπισία!»

Μιὰ στιγμή, ἐνῶ ὁ περπατητικὸς χωνευτὴς περνοῦσε ἀπὸ κοντὰ τους, ἡ Ἰδα, ποὺ ἄλλο δὲν συλλογιζόταν παρὰ πὼς νὰ τὸν ἐξσυμενίσῃ γιὰ τὰ ἐπεισόδια τοῦ τραπέζιου, τοῦ εἶπε:

— Κύριε Νταρζαντόν!.. Δὲν θὰ μάς κἀνατε τὴ χάριν νὰ μάς ἀπαγγεῖλετε τώρατὸ σας ἐκεῖνο ποίημα, ποὺ ἔκαμε τόση ἐντύπωση τὴν ἄλλη φορὰ στὸ Γυμνάσιο; Ὅλη τὴν ἐβδομάδα τὸ συλλογιόμουν.

«Ἐκῆσαν σχέδια γιὰ τὸ μέλλον...»

Προπάντων ένα στίχο που άρχιζει: "Εγώ... εγώ... άχ, θέ μου! τον ξέχασα!.. ά, ναί, τον θυμήθηκα!.. Εγώ βαδίζω μόνος μου και όχι με τον κόσμο!.."

—Με τό πλήθος! τή διόρθωσε ό ποιητής μ' ένα μορφοσμά οά να μάγ- γωσε τό δάχτυλό του σέ καμιά πόρτα. "Ω, θέ μου! Και πάλι: τόν δυσαρέ- στης; Τι κακό ήταν αυτό;

—Άλλά όχι, ό ποιητής δέν θέλησε νά δείξη περισσότερη δυσαρέσκεια. Τής έκαμε τή χάρη. Κι' άφού ρώτησε τόν Μορονβάλ "τί νά πη, γιατί δέν θυμάταν τίποτα", — τά συνειδησιμένα νάξια τών ποιητών, όταν τούς παρακαλούν, — έίπε πάλι τό «Πιστεύω», τό αώνιο.

Μόνο πού από καλήν τή στιγμή δέν ξαναμείωσε. Έκάθησε σέ μιάν άκρη και βυθίστηκε σέ σιλλογή, οά νά δού- λει με τό νού του κανένα καινούργιο άριστούργημα. Αυτό τουλάχιστο φαν- ταστήκα ή "Ιδα. Κι' από σεβασμό στην έμπνευση, δέν τόλμησε πιά νά τόν δια- κέψη. "Ο Μορονβάλ βρήκε πάλι τήν ευκαιρία νά τής μιλήση γιά τό περιο- δικό. Έννοείται όμως, ότι καμιά θε- τική υπόσχεση δέν μπόρεσε νά τής άποσπάση. Η "Ιδα δέν είχε συλλογιστή ακόμα πώς αν ό Μορονβάλ γινόταν εκ- δότης περιοδικού, τότε θαχα κι' ό Νταρ- ζαντόν πού νά τυπώνη τάριστουργήματά του.

Στό δρόμο, καθώς γύριζαν πεζή, — οι δυό άντρες πιασμένοι μπράτσο κι' από πίσω τους, με τό μικρό της βήμα, ή μι- κρόσωμη κυρία Μορονβάλ, — ό κρέατος έλεγε στον ποιητή:

—Έέρεις, αν γίνη τό περιοδικό μου, σένα θα πάρω άρχισαντάκη.

Έρριχνε έτσι τό μισό φορτίο στη θάλασσα γιά νά σώση τό πλοίο, γιατί καταλάβαινε πώς αν δέν ανακατευόταν κι' ό Νταρζαντόν, ή κυρία ντά Μπαρταν- ού δέν θαποφάσιζε ποτέ νά προσέξη, νάκούση και νά εισακούση.

—Καλά, καλά, άποκρίθηκε μάξι- φορία ό ποιητής.

Τόν ένοιαζε τώρα αυτόν γιά τό περιο- δικό! Μόνο τό λούσο, τόν πλοίο του σπιτιού εκείνου είχε στό νού του. Και συλλογιζόταν πώς αν πραγματικώς ή νέα, ή άμορφη και πλοόσια εκείνη χήρα τόν θαύμαζε, ήταν γι' αυτόν μιά σπάνια ευκαιρία νά καλοπαντρευτή και... νά μη φύγη γιά τήν "Αμερική.

Ο "Αμορδ Νταρζαντόν, όπως τόχε πετ κι' ό Μορονβάλ, ήταν άληθινά από παλιά άριστοκρατική οικογένεια τής "Αβέρνης, έπεσομένη όμως εδώ και τρείς γενεές. Όταν ήταν μικρός, οι γονείς του φτωχοκόσσαν ακόμα στον πόργο τους. Έπειτα αναγκάστηκαν νά που- λήσουν τό μονάκριβο αυτό χτήμα και νάρθουν γυρεύοντας τόχη, στό Παρίσι.

Εδώ, από έμπορικέσ άτυχίες, έξέπε- σαν περισσότερο. Ο "Αμορδ πέρασε τήν παιδική του ήλικία με στερήσεις κι' ά- γωνίες. Έπειτα κατάφερε νά πάρη μιά όποτροφία στό Λύκειο Σαιν-Λουί όπου άποτελείσασ τις σπουδές του. Στο άνα- μεταξό οι γονείς του είχαν πεθάνει. Δέν τού έμενε παρά μιά θειά, άδελφή τής μητέρας του, πού διατηρούσε τότε ξενοδοχείο σ' ένα προάστειο τού Παρι- σιού. Αυτή τόν προστάτευε, τού πλήρω- νε τις τουαλέτες του και τού έκαμε τά έξοδα τού πρώτου του βιβλίου.

Γιατί ό "Αμορδ Νταρζαντόν δέν έν- νοούσε νά κάνη καμιά εργασία, με τήν ίδια πώς ήταν μεγάλος ποιητής. Μά ως τά είκοσιεφτά του χρόνια δέν είχε καταφέρει άλλο παρά νά τυπώση αυτή τή συλλογή τών ποιημάτων, πού πέρασε όλωοδιόλου άπαρατήρητη. Μελε- τούσε όμως, εργαζόταν, αγωνιζόταν, ήθε- λε νάναδειχτή, νάκούσθη, νά δοξασθή. Τού κάκου! Μόνο στην ποίηση ή θέ- ληση δέν ώφελε! πρέπει νά είναι κανείς γεννημένος κι' ό Νταρζαντόν δέν ήταν!..

Γιά νά κούτασξη, έκανε τόν καθη- γητή στό Γυμνάσιο Μορονβάλ. Μά κι' ή θειά του, πού είχε άποσυρτή πιά στην έπκρησία, τού έστειλε κάθε μήνα ένα μι- κρό ποσό. Έτέτοιος ήταν ό μεγάλος ποιη- τής πού είχε θαμπώσει τή μητέρα τού Τζάκ.

Μά κι' αυτός, μ' έλη τήν άδιαφορία πού έδειχνε, δέν ήταν λιγότερο θαπμο- μένος. "Όπου έβρισκε τόν Τζάκ μόνάχο, τόν χείδιε, τού γλυκομιλούσε και τόν ρωτούσε γιά τήν μητέρα του και γιά τό σπίτι εκείνο πού τόσο τού είχε άρέ- σει. Συχνά, στό μάθημα τής Λογοτε- χνίας, — και ποιά Λογοτεχνία μπόρεσε νά ενδιαφέρει τά κακόμοιρα τά «τρο- πικάκια»! — ό καθηγητής φώναζε κοντά στό τραπέζι του τόν μικρό Μπαρτανού, γιά νά τόν άνακρίνη.

Τό παιδί, έννοείται, κολακευόταν. "Αλλά μ' έλ' αυτά, δέν μπορούσε νά κατανικήση τήν άντιπάθεια πού αισθα- νόταν γιά τόν Νταρζαντόν από τήν πρώ- τη στιγμή πού αντίκρισε τό ψυχρό εκείνο γαλανό βλέμμα. Και μιά μέρα πού τού έδωσε νά δώση τής μητέρας του έν' αντίγραφο τού «Πιστεύω», ό Τζάκ καμώθηκε πώς τό ξέχασε κι' έ- πειτα τόχασε πραγματικώς. Έίχε πάντα τό προαισθήμα πώς αυτός ό άνθρωπος θα τούκανε κακό' κι' όσο μικρός κι' αν ήταν, θαλεγε κανείς πώς καταλάβαινε, μάντευε πώς τό κακό αυτό θα μπο- ρούσε νά τού τό κάνη, μόνο αν δανό- ταν με τή μητέρα του, αν γινόταν φί- λος τού σπιτιού. Γιατί δέν θα φαντα- ζόταν ίσως και πώς μπόρασε νά τήν παντρευτή, νά τού τήν πάρη!

Κάθε δεκαπέντε, τήν Πέμπτη τάπο- γευμα, ό Τζάκ είχε έξοδο. Τόν έπαιρ- νε από τό Γυμνάσιο ή Κωνσταντίνα

και τόν πήγαινε στηνμητέρα του. Έτρωγε τό βράδυ μαζί τής και κατόπι πήγαι- ναν σέ κανένα θέατρο ή κονισέρτα. "Ω, ήταν πανηγύρι γιά τόν Τζάκ αυτές οι ήμέρες! "Αλλά και γιά όλα τά «τρο- πικάκια», γιατί τάλλο πρωί ό Τζάκ γύριζε στό σχολείο με τις τσέπες γε- μάτες.

Μιά Πέμπτη, φθάνοντας στό σπίτι τή συνθησιμένη ώρα, βρήκε τό τραπέζι στρωμένο μ' έξαιρετική πολυτέλεια και με τρία σερβίτσια άντι γιά δυό πού έβλεπε συνήθως.

— "Α! έκαμε ποιός θα φάη απόψε μαζί μας;

— "Αν τόν βρήξ!.. τού έίπε ή μη- τέρα του με χαρά. Δέν τόν μαντεύεις; "Ελα λοιπόν εδώ νά τόν ιδής!

Και τόν έμπασε στό σαλόνι, όπου ό Νταρζαντόν με τό φράκο του, με τήν άσπρη του γραβάτα, καθόταν κίελα στό ντιβάνι.

"Α, τί άπογοήτευση και τί τρόμο πού αιστανθήκε ό καμμένος ό Τζάκ!.. "Ο «έχθρος» ήταν εκεί, στό σπίτι του! Τι κόπο έκαμε γιά νά κρατηθή και νά μην κλάψη!..

Εδύτοχος, τήν ίδια στιγμή, ή πόρτα διαπλωτήθηκε με όρμη κι' ό Αδγου- στής φώναζε μ' έπισημότητα:

— "Ορίστε στό τραπέζι! (Ακολουθεί)

ΒΙΒΛΙΑ

"Εδώ, τόν ήσαιο πού σκαπό μυστικό φάς ζωγραφιστό πωλείς ν' άντισκόπη, βιβλία με ζήνον μονάχα, θηλυκομένα, σφραγιστά — με τά ψηφία τά παλαιά και τήν χρυσή τήν κόμη.

Σέβου στη μνήμη μου σαυρό, κι' ένα κοντόλι μισρό μέσ' σέδ χροσί τών γραφεί, τά έσοκονίω, τά χροκά, σειρά τά βάνω, τά σκορπώ, κι' άλλα άνάσσο ω, άλλα άκουμπά στό ζαρωμένο φάσι.

"Οκη και λαμιαγή ή Σπασυή κι' άνοιχτομάτα, σαν παιδί, μου ξεπρωνάει τήν κρίση, κι' έτσι, άκυβέροητα, γλυκά, και άποδοκοφτα και μαλακά, πάσι μεσ' τού όνειρου τά οηκά νερά νά ναυγήση.

Κι' όταν, τό δειλι, οι βραδινοι οι άνεμοσκόρηπιστοι, οι καινοι σέρπουν στό κεραμίδια, θόρη τή φύλλα ν' άσπασή κανηλοσβήτση σερβιτά, σταγιά, μαβιά, ζωγραφιστή, κι' άταχη πάντα, ή ίδια.

Μέσ' στό κατεβατά, — άνοιχτά καταμωσής — χρομιστά ψαχτά και πικασατόσες, σαν κάποια Σκέψη, μιά Ψυχή λές πώς ξεπέταξε από κεί άπ' τά βιβλία και, στοργική, τή μνήμη μου χείδεσει.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Η ΖΑΚΕΛΙΝΑ ΚΙ' Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΗΣ

"Η Ζακελίνα κι' ό Μιρώ είναι δυό παλιόι φίλοι. Η Ζακελίνα έν' ένα καριτσάκι κι' ό Μιρώ ένας χοντρός σκύλος.

"Ανήκουν κι' οι δυό στον ίδιο κόσμο, στον κόσμο τής έξοχής. Γιαυτό κι' αγα- πιδονται έτσι. Από πάντα γνωρίζονται; Δέ θυμούνται πιά. Είναι κάτι πού δέν μπορεί νά τό συγκρατήσει ή μνήμη ένός σκύλου και μιάς μικρούλας. "Αλ- λωστε δέν έχουν ανάγκη νά τό ξέρουν, δέν έχουν μνή' επιθυμία μήτε ανάγκη νά ξέρουν τίποτα... Έχουν μόνο τήν άντίληψη ότι γνωρίζονται από πολύν καιρό, από τότε πού άρχισαν τά πράγματα, γιατί δέ φαντάζονται κι' οι δυό ότι υπήρξε κόσμος πριν άπ' αυτούς.

"Ο κόσμος είναι νέος, άπλός κι' άρε- λής όπως κι' αυτοί. Η Ζακελίνα βλέ- πει τό Μιρώ κι' ό Μιρώ βλέπει τή Ζα- κελίνα μέσα στό κέντρο τού κόσμου. Η Ζακελίνα έχει γιά τό Μιρώ μιά ιδέα ώραία, μιά ιδέα άνέκφραστη. Δέξεις δέ μπόραβ νά εκφάσουν τις ιδέες τής Ζακελίνας, είναι πολύ χοντρές γι' αυτή τή δουλειά. "Όσο γιά τή σκέψη τού Μιρώ, είναι ώραία και σωστή σκέψη, μά δυστυχώς δέ μπορεί κανείς νά τήν ξέρη. "Ο Μιρώ δέ μιλά, δέ λέει τί σκέ- πεται κι' ίσως κι' ό ίδιος δέν ξέρει καλά-καλά.

Άίγιος άλλο έχει άντίληψη, μά ή άντίληψη αυτή είναι, γιά πολλούς λό- γους, σκοτεινή. "Ο Μιρώ κάθε νόχη άνειρεύεται: Βλέπει στον όπνο του σκύ- λους σαν κι' αυτόν, κοριτσάκια σαν τή Ζακελίνα, ζητιάνους. Βλέπει πράγματα χαρούμενα και πράγματα λυπητερά.

Γιαυτό σιγανόγαιγίζει και μουμουρά στον όπνο. Αυτά είναι άνηρα, μά ό Μιρώ δέν τά ξεχωρίζει από τήν πραγ- ματικότητα. Στο μυαλό του συγχιζει αυτό πού βλέπει στον όπνο του μ' αυτό πού βλέπει στον ζύπνο του κι' αυτή ή σύγχυση τόν έμποδίζει νά νοιώση πολλά πράγματα πού οι άνθρωποι τά νοιώ- θουν. Κι' ύστερα, μιά κι' είναι σκύλος, έχει ιδέες σκυλλιστές. Και πώς θέλετε νά καταλαβαίνουμε τις ιδέες τών σκύ- λων καλύτερα άπ' ότι οι σκύλοι κα- ταλαβαίνουν τις ιδέες τών ανθρώπων; Μά, όσο νάναι, ό άνθρωπος κι' ό σκύ- λος μπόραβ κάπως νά συνενοη- θούν, γιατί οι σκύλοι έχουν μερικές ανθρώπινες ιδέες κι' οι άνθρωποι μερι- κές ιδέες σκυλλιστές. Γιαυτό κι' ή Ζα- κελίνα κι' ό Μιρώ είναι πολύ καλοί φίλοι.

"Ο Μιρώ είναι πολύ πιδ μεγάλος και πιδ δυνατός από τή Ζακελίνα. Καθώς άκουμπά τά μπροστινά του πόδια πένω στους ώμους τής, θα μπόρασε νά τήν κάμη δυό χαφίές. Μά τό ξέρει, τό νοιώ-

θη ότι κάποια δύναμη είναι σ' αυτή κι' ότι, όσο μικρή κι' αν είναι, είναι πολύτιμη. Τή θαυμάζει με τόν τρόπο του. Τή βρίσκει λεπτοκαμωμένη. Θυμ- μάζει πού ξέρει νά παύη έτσι και νά μιλά. Τήν αγαπά, τή γλύφει από άγάπη.

"Η Ζακελίνα πάλι βρίσκει θαυμάσιο τό Μιρώ. Βλέπει πώς είναι δυνατός και θαυμάζει τή δύναμή του. Βλέπει πώς είναι καλός και θαυμάζει τήν καλο- σήνη του. Τόν σέβεται. Βλέπει πώς εκείνος γνωρίζει μυστικά πού αυτή δέν τά ξέρει, κι' ότι τό σκοτεινό πνεύ- μα τής γής κατοικεί ένός του. Τόν βλέπει παλώριο, γαλήνιο, καλόβολο. Τόν σέβεται. Καθώς σέ μιάν άλλην

έποχή, τούς παλιούς καιρούς, οι άν- θρωποι σεβόνταν τούς τριχωτούς θεούς τής έξοχής.

(Anatole France) ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

"Ο Ισχυρός μοιάζει με τόν μαγνήτη πού, χωρίς νά τό θέλη, κολλούν άπά- νω του ρινίδια, καρφίτσες, καρφάκια, πέννες, — ίδίως πέννες — κι' ένα σωρό σκουπίδια. Και πρέπει νά παρουσια- σθή ένας άλλος ισχυρότερος μαγνή- τής, γιά νά φύγουν έλ' αυτά από τόν πρώτο και νά κολλήσουν στον δεύτερο. Δ. Γε. Κ.

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΚΙ' Η ΜΑΥΡΗ ΑΡΚΟΥΔΑ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ)

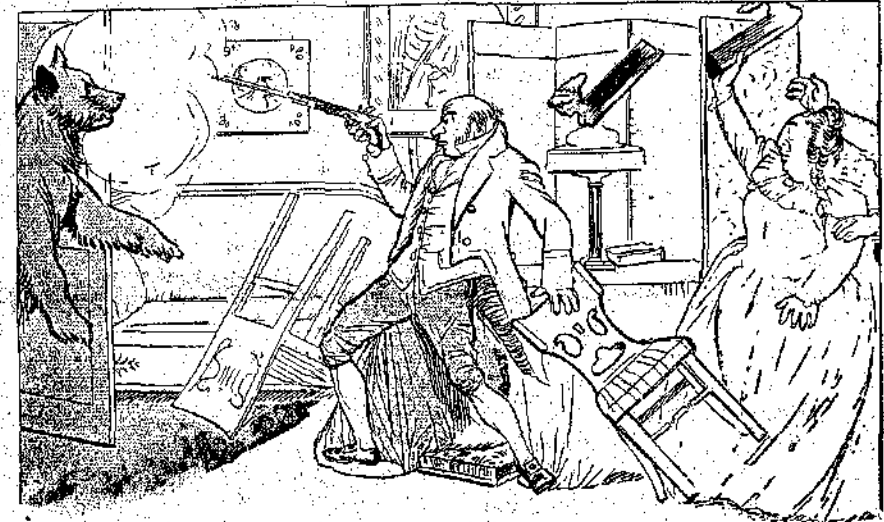
II.

— Καλέ, τί λέει αυτός; άπόρησαν οι δεσποινίδες Παγιασάνου, καθώς άκουσαν τόν Φακή νά φωνάζη. Η άρκούδα;.. Θα τραλλάθηκε!..

Και πήγαν ως τήν πόρτα τού σαλονιού, γιά νά ιδούν τί ήταν αυτό τό κακό πού γινόταν έξω στό διάδρομο.

"Αλλά τί νά ιδούν; Τόν Φακή νά τρέχη, φωνάζοντας τώρα: «Τό τουφέκι μου!.. Πού είναι τό τουφέκι μου;!..» Και έστίασε του, κατακόδι του, μιά μαύρη άρκούδα!..

— Βοήθεια! φωνάζουν κι' οι δεσποινίδες Παγιασάνου σαν τραλλές. Και γυρίζουν πίσω στό σαλόνι.

"Η άρκούδα όμως δέν ακολουθεί πιά τόν Φακή, πού πάει νά όπλισθή. Μπαίνει μέσα στό σαλόνι.

— Νά τη!.. συμφορά μας!.. ξεφαντίζουν οι δεσποινίδες. Και βιαστικά χώνονται πίσω άπό ένα παραβάν, άρπάζουν δυό σίδερα τού τζακιού, — άπό κείνα τά βαριά, πού τά βάζουν γιά νάκουμπούν στό τζάκι τά ξύλα, — κι' ετοιμάζονται νά τά πετάξουν στό κεφάλι τού εχθρού, αποφασι- σμένες νά πληρωθούν άκριβά τή ζωή τους.

Τήν ίδια σχεδόν στιγμή, από τήν άλλη πόρτα, μπαίνει ό Φακής όπλισμένος μ' ένα πιστόλι, γιατί τό βρήκε πιδ πρόχειρο από τό τουφέκι του.

— Πύρ! προστάζει ό παλιός στρατιώτης. Κι' ένθ' αυτός πυροβολεί με τό πιστόλι, οι κυρίες του σφενδονίζουν με όρμη τά σίδερά τους..

(Ακολουθεί) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΑ ΔΑΤΙΚΑ

Αγαπητοί μου,

ΑΣ είχε προχτές η Διάπλασις για τὸ βιβλίο με τὰ παραμύθια, ποὺ τύπωσε ἡ δ. Γεωργία Ταρπούλη, ἡ καλιὰ μας φίλη Νέαιρα. Δὲν εἶναι δικὰ της· δὲν τὰ ἐβγαλε ἀπ' τὸ νοῦ της· τὰ γράφει μόνον καθὼς τὰ κοῦσε ἀπὸ γέροντος στὴν πατρίδα της κί' ἀπὸ γριές. Μὰ μὴ νομι- σετε πὼς κί' αὐτὸ δὲν εἶναι δύσκολο! Χρειαζέται μιὰ κλίση, χρειάζεται μιὰ ξεχωριστὴ ἀγάπη στὰ λαϊκά, χρειάζε- ται ἀκόμα κί' ἓνα γούστο γιὰ νὰ δια- λέγη κανεὶς τὰ πιδ ἑμορφα καὶ νὰ τὰ γράφῃ ὄχι μόνον πιστά, ἀλλὰ καὶ με τάζη, με σειρά καὶ με χάρη ποὺ δὲν τάζει πάντα ἡ προφορικὴ διήγησις. Μὲ ἄλλους λόγους νὰ τὰ διασκευάζῃ λιγά- κι, νὰ τὰ κάνῃ πιδ καλλιτεχνικά ἀπὸ τὸ φυσικό. Ἐ, αὐτὴ τὴν κλίση, αὐτὴ τὴν ἀγάπη κί' αὐτὸ τὸ γούστο, τάζει ἀπὸ μικρὴ ἡ φίλη μας Νέαιρα. Θυμοῦ μοι ἀκόμα τὰ λαϊκὰ παραμύθια ποὺ ἐστρανε ἀπὸ τὴν Κορώνη, κοριτσάκι τότε δεκαπέντε χρονῶν, γιὰ τὴ Σελίβα Συνεργασίας, καὶ θυμοῦμαι ἀκόμα με τί ἐνθουσιασμὸ ἔγραψε στὴ Διάπλασι γιὰ τὴ συλλογὴ της. Τῆς ἄρσος ἡ δου- λειὰ ποὺ ἔκανε, ἦταν ἀφοσιωμένη, εἶχε μανία.

Κί' εἶναι, ἀλήθεια, μιὰ ὄραια μανία αὐτὴ ποὺ ἔχουν μερικοὶ ἄνθρωποι, νὰ προσέχουν, νὰ κυνηγοῦν, νὰ μαζεύουν τὰ λαϊκά: παραμύθια, τραγούδια, θρύ- λους, παραδόσεις, παροιμίες, αἰνίγματα ἢ παραμαντέματα. Εἶν' ἓνας μεγάλος ἠσαυρός, ἀγνωστος, χαμένος, σκορπι- σμένος, ἀχρησιμοποίητος, ποὺ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, με τὴν ὄραία τους μανία, προσπαθοῦν νὰ τὸν παρισώσουν γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦν. Τὶ γλωσσικὸς πλοῦτος, πόση φιλοσοφία, πόση ποίηση, πόση ἑμορφία ὑπάρχει μέσα σ' αὐτὰ τὰ λαϊ- κά, τὰν ἐξάντηται! Γιατὶ κάθε τόπος ἔχει τὰ δικὰ του. Μοιάζουν κάποτε με ἄλλα, ἄλλου τόπου, μὰ δὲν εἶναι ποτὲ ἐντελῶς τὰ ἴδια. Παρουσιάζουν τις λε- γόμενες παραλλαγές. Καὶ καμμιά φορὰ μιὰ ἀγνωστὴ παραλλαγὴ ἐνὸς τραγου- διοῦ, ἐνὸς παραμυθιοῦ, μιᾶς παροιμίας, μπορεὶ νὰ εἶναι ἡ καλύτερη, νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ πρωτότυπο. Μερικὰ πάλι εἶναι ὀλωθεδέλου τοπικά. Βρίσκονται δηλαδὴ μόνον σ' ἓναν τόπο καὶ τὸ ἴδιο ἢ κάτι παρόμοιο δὲν ὑπάρχει ἄλλου πουθενά. Ἐτοὶ ὁ συλλέκτης τοῦ τόπου ἐκεῖνου μπορεὶ νὰ προσφέρῃ στὸ ἔθνος κάτι ὄραιο, καινούργιο, ὀλωθεδέλου ἄγνωστο, Βέβαια, αὐτὸ ἔχει μεγάλη ἀξία. Μὰ δὲν ἔχουν λιγότερη κί' οἱ παραλλα- γές ποὺ σὰς εἶπα. Γι' αὐτὸ κάθε συλ- λέκτης προσφέρει κάτι σημαντικό, κάθε

συλλέκτης κάνει μιὰ χρησιμὴ ἐρ- γασία.

Θάταν τώρα κάπως δύσκολο νὰ σὰς προσδιορίσω τὴ χρησιμότητά της. Εἶναι τόσο μεγάλη μὰ καὶ τόσο ποικίλη! Τὰ λαϊκὰ αὐτὰ χρησιμεύουν π: χ: στοὺς γλωσσολόγους ποὺ μελετοῦν τὴ γλῶσ- σα. Χρησιμεύουν στοὺς λογοτέχνες ποὺ πλουτίζουν τὴ γλῶσσα τους μ' αὐτὸ τὸ πολυτίμο γλωσσικὸ ὕλικό. Χρησι- μεύουν στοὺς ἐθνολόγους, ποὺ ἀπὸ τὰ λαϊκὰ αὐτὰ προέδρα κρίνουν τὸν χα- ρακτήρα, τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχὴ ἐνὸς λαοῦ. Μὰ καὶ σὲ ποιοὺς δὲν χρησι- μεύουν! Εἶναι μιὰ μεγάλη, φυσικὴ, ἀγραφή Λογοτεχνία. Ἐξέρπει κί' ἡ ἴδια ἐκεῖνους ποὺμποροῦν νὰ καταλαβαίνουν τὴν ἄγνή της ποίηση καὶ τὴν ἑμορφία. Ἀλλὰ προπάντων ἐπιηράζει τὴν ἄλλη, τὴ γραπτὴ, τὴ σοφὴ, τὴν καθαυτὸ Λο- γοτεχνία. Τὴν κάνει πιδ ἐθνικὴ, πιδ πρωτότυπη, πιδ ὄραια.

Τέτοια ἄρχισε νὰ γίνεται κί' ἡ δικὴ μας, ἡ Νεοελληνικὴ, ἀφοῦ οἱ λογο- τέχνες, — ποιηταί, διηγηματογράφοι, δραματικοί, — ἔπαφον νὰ μιμοῦνται δουρικὰ τὰ ξένα καὶ στράφηκαν πρὸς αὐτὰ τὰ ἀγνωστα σχεδὸν ὡς τότε λαϊ- κά, γυρεύοντας ἐμπνεύσεις, θέματα, ἰδέες, τρόπους, λέξεις, ἀπὸ τραγούδια ἀπὸ παραμύθια, ἀπὸ θρύλους, ἀπὸ πα- ραδόσεις, ἀπὸ παροιμίες. Γενικά, κάθε ἐθνικὴ Λογοτεχνία στὰ φυσικά αὐτὰ προέδρα ἔχει τὴν πηγὴ της, τὴ βάση της, τὴν φυγὴ τῆς τῆν ἴδια. Γι' αὐτὸ λένε πὼς ὁ Νικόλαος Πολίτης, ὁ μεγάλ- λος συλλέκτης, ὁ ἱδρυτὴς τῆς Νεοελ- ληνικῆς Λογογραφίας, — εἶπαι λέγεται ἡ Ἐπιστὴμη ποὺ συλλέγει, κατατάσσει καὶ μελετᾷ αὐτὰ τὰ προέδρα, — εἶναι κί' ὁ ἱδρυτὴς, ὁ ἐμπνευστὴς τῆς Νεοελ- ληνικῆς Λογοτεχνίας.

Ἐτοὶ κί' ἓνας ποὺ μαζεύει σήμερα λαϊκὰ τραγούδια, παροιμίες καὶ παρα- μύθια τοῦ τόπου του, ὅπως ἡ Νέαιρα, συνεχίζει με τὸ μέτρο τὸν δυνάμιόν του κί' ὑποδοχθεὶ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔρ- γο. Γι' αὐτὸ θὰ ἐδῶναι μὲν ἀκαναν κί' ἄλλοι, σ' ἄλλους τόπους, αὐτὸ ποὺ κά- νει στὴν Κορώνη ἡ φίλη μας. Εἶπα ὅτι χρειάζεται μιὰ ἰδιαίτερη κλίση. Ναί, ἀλλὰ ποῦς ξέρει! τὴν κλίση αὐτὴ μπορεὶ νὰ τὴν ἔχουν καὶ νὰ τὴν ἀνα- καλύψουν μέσα τους κί' ἄλλοι, τώρα ποὺ ξέρουν πόσο καλὸ, ὄραιο καὶ χρή- σιμο θάταν ἐκεῖνο ποὺ θὰ μὰς εἶνε. Κί' ἄλλος μπορεὶ νὰρχίσῃ νὰ μαζεύῃ παροιμίες, ἄλλος τραγούδια, ἄλλος αἰ- νίγματα, ἄλλος παραμύθια, ὅ,τι εἶναι περισσότερο τοῦ γούστου του. Ἡ κί' ἀπ' ὅλα μαζί. Δὲν ἀποκλείει τίνα τῶλο...

Ὅσο γιὰ τὰ παραμύθια, εἶναι, μοῦ φαίνεται, τὸ καλύτερο. Γιατ' εἶναι καὶ γιὰ παιδιὰ. Μόνον οἱ μεγάλοι θὰ διδάσ- ζαν με τὴν ἑδονὴ τὰ θαυμάσια Ροδιανά

Δημοτικὰ Τραγούδια, — γιὰ νὰ φέρω ἓνα παράδειγμα, — ποὺ μαζέψη καὶ τύπωσε τελευταία στὴν Ἀλεξάνδρεια ὁ κ. Παῦλος Γνευτός. Μὰ καθένας, μι- κρός ἢ μεγάλος, διαβάσει μ' εὐχαρί- στηση τὰ παραμύθια ποὺ μαζέψη καὶ τύπωσε ἡ δ. Γεωργία Ταρπούλη. Μοῦ θυμίζει τὴ Σέλιβα Λάγκερλεφ, τὴ με- γάλῃ Σουηδῆ. Τὶ ἄλλο ἔκανε κί' αὐτὴ, — δασκάλα στὰ νιάτα της, — παρὰ νὰ μαζεύῃ καὶ νὰ τυπώῃ, διασκευασμένα ἑλαφρά, τὰ παραμύθια τῆς πατρίδας της; Ἀλλὰ μ' αὐτὸ ἔγινε διάσημη καὶ πῆρε καὶ τὸ βραβεῖο Νομπέλ! Ἀλήθεια, ὅσοτερα ἔγραψε καὶ δικὰ της παραμύ- θια. Μὰ κί' ἡ δ. Ταρπούλη ἄρχισε τώρα νὰ γράφῃ δικὰ της. Μὲ τὸ νὰ καταγι- νεται τόσο στὰ λαϊκά, πῆρε τὸ πνεῦμα τους, τὸν τρόπο τους, τὴ γλῶσσα τους, τὴν ποίησή τους καὶ μπορεὶ τώρα, ἐμπνευσμένη ἀπὸ καίνα, νὰ γράφῃ ἓνα κομμάτι ποὺ νὰ μοιάζῃ με λαϊκὸ πα- ραμύθι μὰ καὶ νὰ μὴν εἶναι, — νὰ εἶναι ἓνα ποιητικὸ, συμβολικὸ διήγημα. Προ- χθές μοῦ ἔφερε τὸν «Γλάρο» της, ἓνα παραμύθι πρωτότυπο. Θὰ δημοσιευθῇ στὴ «Διάπλασι» καὶ θὰ ἴδῃτε τί ἑμορφο ποὺ εἶναι.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΙΛΙΩΝ

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ἀπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μὰ ὁ μηχανικός δὲν παρέλειψε νὰ τοῦ πεῖ ὅτι, στὴν ἡλικία του, ἓνα παιδί δὲν πρέπει ν' ἀφήνι ἀχρησιμοποίητο τὸν καιρὸ του καὶ νὰ περνᾷ μέρες δλό- κληρες παίζοντας ἢ ρεμβάζοντας στίς πολυθρόνας. Ὁ Φραγκίσκος πρόθυμα δέχτηκε νὰ γίνι μαθητὴς τοῦ μηχανι- κοῦ καὶ νὰ γράφῃ τὰ θέματά του μαζὶ με τὴ Λούση. Ὅταν τελείωνε τὸ μάθη- μα, ὁ κ. Καρινὸ μιλῶσε στὰ δυὸ παι- διὰ γιὰ τὴ χώρα, ὅπου πῆγαιναν.

Τοὺς ἐξηγοῦσε ὅτι ἡ Ἰνδοκίνα εἶναι μιὰ μεγάλη χερσόνησος με ἑκτασὴ ἑπτα- κόσιες εἴκοσι χιλιάδες τετραγωνικὰ μέ- τρα. Τὸ πρῶτο βῆμα γιὰ τὴν κατά- κτηση τῆς πολυτίμης αὐτῆς ἀποικίας τόκαμαν οἱ ἱεραπόστολοι, ποὺ προση- λότησαν τοὺς ἰθαγενεῖς στὸν χριστιανι- σμό. Τοὺς ἱεραποστόλους τοὺς διαδέ- χθηκαν οἱ ἔμποροι. Στὸ τέλος τοῦ 17ου αἰῶνα, ἓνας ἡγεμόνας τῆς Κοχινκίνας ζήτησε τὴν ὑποστήριξη τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν ἐχθρὸν του. Ἡ Γαλλία κα- τάφερε νὰ ὑπογράψῃ συνθήκη συμμα- χίας με τὸν ἡγεμόνα, ποὺ σιγά-σιγά μεταβλήθηκε σὲ προστασία. Στὰ 1867, ἓνας ἡγεμόνας λεγόμενος Τὸν-Λοὺν ἀποφάσισε νὰπελευθερωθῇ ἀπὸ τὴ γαλλικὴ προστασία, μὰ τότε ἡ Γαλ- λία ἔκαμε ἐπίσημη προσάρτηση τῆς χώρας του. Ἐτοὶ ἔλη ἡ Κοχινκίνα

ἔγινε γαλλικὴ καὶ τὸ Κάμποζ ζήτησε κί' αὐτὸ μόνον τοῦ τὴ γαλλικὴ προστα- σία. Στὰ 1885, ἡ Γαλλία ἔκανε προ- τεκτοράτα της καὶ τὸ Ἀνὰμ καὶ τὸ Τογκίνο.

Περὶττὸ νὰ σὰς τόνισω πόσο πολύ- τιμα ἦταν αὐτὰ τὰ μαθήματα γιὰ τὸ Φραγκίσκο. Οἱ ὥρες πεταῦσαν, οἱ μέ- ρες τοῦ φαίνονταν πολὺ σύντομες καὶ ἀντὶ νὰ λαχταρᾷ κί' αὐτός, καθὼς βλοῖ οἱ ἐπιδόσεις, πότε νὰ φτάσι στὸ τέρμα, ἔδωκε με λύπη του νὰ τελειώνι τὸ ταξίδι.

Ὅσοσο ἡ πα- ρουσία τοῦ κατα- ραμένου αὐτοῦ Τροῦ-Τιέν δὲν τὸν ἄφινε σ' ἡσυχία. Ἡ

Τ' ἀνθρωπά- κι αὐτό, ἔλεγε ὁ μηχανικός στὸ φί- λο μας, μοῦ φαί- νεται πολὺ ἐπι- κίνδυνο. Φαίνεται πὼς θὰ εἶναι μέλος κάποιος ἀπὸ τις τεράστιες αὐτὲς συμμοριακῆς ὀρ- γανώσεως, ποὺ οἱ διακλαδώσεις τους φτάνουν ὡς τὰ τέσ- σερα σημεῖα τῆς γῆς. Πρέπει νὰ- χουμὲ τὰ μάτια μὰς τέσσαρα.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ, ὁ φίλος μας δὲν ἔπαυε νὰ νομίζει ὅτι ὁ μηχανικός ἦταν ἄν- θρωπος ἱκανὸς νὰ συντρίψῃ με τὴν ἀξία του καὶ τὴν ἐξυπνάδα του, ἓναν κακοποιὸ σὰν τὸν Τροῦ-Τιέν. Καὶ με κόπο συγκρατοῦσε τὴν ἐπιθυμία ποὺ αἰσθανόταν νὰ τραβήξῃ, μπροστὰ στὸν κόσμο, τὴν ψεύτικη γενειάδα του.

Τὸ πλοῖο εἶχε πιάσει στὸ Σαγκα- ποῦρ. Σὲ λίγες μέρες θάφτανε στὸ Σατ- γκὸν καὶ τότε θάρχιζε ἡ σοβαρὴ ζωὴ, ἡ ἐργατικὴ ζωὴ τῆς ἀποικίας, ποὺ τόσο τὴν εἶχε ὁ φίλος μας ποθήσει.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἐνας ἐπικίνδυνος φίλος Τὸ Σατγκὸν, ἡ πρωτεύουσα τῆς γαλ- λικῆς Ἰνδοκίνας, εἶναι πολὺ ἑμορφο

— Ἐνας σπανάξ ἀνθρωπάκος κάθεται καὶ γράφει... (Σελ. 98, στ. γ')

πολὴ με καινούργια κτίρια καὶ μ' ἐ- ξήνια χιλιάδες κατοίκους, ποὺ ἀπ' αὐ- τοὺς οἱ τέσσαρες χιλιάδες εἶναι Γάλλοι. Μὰ ἡ τροπικὴ ὄψη της ἔχει διατη- ρηθεῖ, γιὰτὶ ἡ βλάστηση εἶναι ἄθρονη, οἱ δρόμοι ἔχουν δέντρα με πυκνοὺς ἡσκίους καὶ οἱ κήποι ἀφθονα λουλούδια. Καὶ μέσα στὴν πλοῦσια αὐτὴ πρασι- νάδα, προβάλλουν τὰ εὐρωπαϊκὰ κτί- ρια, τὸ κυβερνεῖο, τὸ ταχυδρομεῖο, τὰ τελωνεῖα κί' οἱ στρατώνες.

Πᾶνε δεκαπέντε μέρες ἀπὸ τότε ποὺ

— Βρωμέκαιοι μοῦχαε τὴν ἀνάλεια νὰ κἀθεσι καὶ στίς πολυθρόνας... (Σελ. 94, στ. β')

ὁ μηχανικός κ. Καρινὸ, ἡ κόρη του Λούση κί' ὁ συνεταιρὸς του κύριος Φραγκίσκος, εἶχαν ἀποδιδαθεῖ ἀπὸ τὸν «Πῶλ-Λεκά», ἓνα πρῶτὸ τοῦ Φε- βρουαρίου, ποὺ ἀντιστοιχεῖ με τὴν ἀνοι- χτὴ τῆς παλιᾶς μας Εὐρώπης.

Τὴ στιγμὴ ποὺ κατέβαιναν ἀπὸ τὴν κινητὴ σκάλα τοῦ πλοῦ, ὁ κ. Καρινὸ, ἐνῶ ἐτοιμαζόταν νὰ φωνάξῃ ἔν' ἀπὸ τ' ἀναμύτικα ἀμάξια ποὺ περνοῦσαν, δέκρινε τὸ γείτονά τους, τὸν κ. Τινέλ, τὸ γεροντάκι με τὴν ψεύτικη γενειάδα, ποὺ τοὺς κοιτοῦσε πλάγια, ἔτοιμος νὰ τοὺς πάρει ἀπὸ πίσω, γιὰ νὰ ἴδῃ σὲ ποῖο ξενοδογεῖο θὰ πῆγαιναν.

— Ἀρχίζει νὰ μὰς μπαίνει στὴ μύ- τη αὐτὴ ἡ μαῖμού! εἶπε ὁ μηχανικός στὸ Φραγκίσκο, καὶ πρέπει νὰ τοῦ βάλω γνώση.

— Τί θὰ κάμετε; — Τώρα θὰ ἴδῃτε.

Ὁ κ. Καρινὸ, ἀντὶ νὰ πάρει τ' ἀμάξι ποῦχε φωνάξῃ, τραβήξῃ ἀπὸνα δρόμο στενὸ, ποὺ ἔβγαζε στὸ τελωνεῖο, καὶ ποὺ τὸν σύγκαζαν μόνον ἐργατικοὶ καὶ φτωχοὶ ἄνθρωποι.

Ὁ Ἀναμύτης τοὺς παρακολουθοῦσε πάντα ἀπὸ σεβαστὴ ἀπόσταση. Ἐκριν- κὰ ἔμοις ὁ μηχανικός σταμάτησε, ἔκα- με μεταβολὴ, βάρτισε ἴσα ἀπάνω του, ἄρπαξε τὴν ψεύτικη γενειάδα του καὶ

τοῦ τὴν ἔβγαλε. Ὁ ψευτο-Τινέλ τὰχα- σα. Δὲν δοκίμασε μήτε νὰ θυμώσει, μήτε νὰ διαμαρτυρηθεῖ, γιὰτὶ οἱ Ἀναμύτης ξέρουν νὰ διατηροῦνε πάντα τὴν φυ- χραιμία τους. Μὰ τὸ κίτρινο πρόσωπό του ἔγινε πράσινο ἀπὸ τὴ συναίσθηση τῆς προσβολῆς.

— Τροῦ-Τιέν! τοῦ φώναξε ὀργισμέ- νος ὁ κ. Καρινὸ. Εἶσαι ἓνας λωποδύ- τῆς, ἓνας ληστής! Μέσα στὸ βαπέρι, κριόνισες τὸν τοῖχο καὶ μπήκες στὴν καμπίνα μου. Δὲν ἔκαμα λόγο γι' αὐτό, μὰ νὰ ἔε- ρεις πὼς σ' ἔχω στὸ μάτι κί' ἂν ξαναβρεθεῖς μπρο- στά μου, θὰ σὲ βά- λω ἀμέσως φυλα- κὴ ἢ θὰ σοῦ σπά- σω μόνος μου τὸ κίτρινομυτροσοῦ! Κατάλαδες;

— Μάλιστα, κύ- ριε, εἶπε ἡσυχὰ ὁ κίτρινος. Ἐκαμε μεταβο- λὴ κί' ἔφυγε. Ὁ Φραγκίσκος ἦταν ἐνθουσιασμέ- νος με τὴν εὐκολὴ αὐτὴ νίκη. Μὰ ὁ μηχανικός δὲν ἦ- ταν καὶ τόσο ἡ- συχος.

— Δὲν τὸν ξε- πορτωθήκαμε ἀκόμη, εἶπε. Νάσαι βέ- βαιος εἶτι πάλι θὰ ξεφυτρώσει μπροστὰ μὰς.

— Ἀς ξεφυτρώσει, καὶ τότε τὸν διορ- θώνουμε! ἀποκρίθηκε τὸ παιδί.

Οἱ φροντίδες γιὰ τὴ νέα τους ζωὴ ἀπασχόλησαν τόσο τοὺς τρεῖς γνωρι- μους μὰς, ὡς ἔξχασαν γρήγορα καὶ τὸν Ἀναμύτη καὶ τὴν ψεύτικη γενειά- δα του. Σύμφωνα με τὴν ὑπόσχεσή του, ὁ μηχανικός πῆγε σ' ἓνα διηγηρό κί' ἔφτιασε με ἔλους τοὺς τόπους τὸ συμφωνητικὸ τῆς εταιρίας τους.

— Στὸ ἔξῃ, εἶπε στὸ παιδί, εἶτι ἔο- δεῶν γιὰ σένα, εἶναι μιὰ προκαταβολὴ ἀπέναντι στὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεώς μὰς. (Ἀκολουθεῖ)

Η ΔΟΥΛΟΥ ΚΙ Η ΑΣΠΡΟΥΛΑ

Ἡ Δουλοῦ ἔχει μιὰ γατούλα Μιὰ πανέμορφη «ἀσπροῦλα». Τὴν κεράζει τὴ χαϊδεύει. Μὲ κουρέλια τὴν παιδεύει.

Τὴν σὺνὰ σὰν τῆς τραβᾷ Ἡ Ἀσπροῦλα δὲ μιλάει, Μ' ἂν αὐτὴ τὴν τσουγκρανίσῃ, Ἡ Δουλοῦ θὰ ξερανόσῃ.

Ἡ Δουλοῦ με τὴν Ἀσπροῦλα — Μιὰ γατούλα, μιὰ παιδοῦλα — Ἄς καὶ μοιάζονε μικρόκα Σκανδαλιάρικ' ἀδερφάκια.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΤΑΝΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΡΜΟΗΤΩΝ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΒΙΟΔΙ

Γ'Αρθ. Έγκ. 74]
Του χρόνου το σαράκι σιγοτρώνει, παλιό βιοδί σε μιὰ γενιά γιμένο, σαράβαλο και περιφρονημένο, δίχως καμιάς συμπόνης μοι- [ρολόι.

Παλιό βιοδί και καταφρονεμένο πόδες φορές τή δόξα έχας γιω- [ροίσι, Τήν εύτυχία, τή χαρά, τή λύπη, πάνο σε στήθος γλυκά γεμάνο;

Πόδες φορές τραμάνα δυό χέρια, ήχους γλυκούς, θεία άρμονία, Βγάλαν από τὰ σπλάγγνα σου τὰ [βεία; — Ω, μελωδιά ούράνια, αϊθέρια!

Και τώρα σκονισμένο από τὸ [χρόνο, μ' άράχνες μές τα θεία σπλάγγνα, με καταφρόνια δίχως άχνα, μένεας, παλιό βιοδί, βουβό και μόνο.

ΝΘΝΑ

Πήγα νὰ χαρητήσω τήν ξα- άδηφά μου, πού έφερε στον κά- σμο ένα καινούργιο πλάσματάκι, φέροντας γλυκά και άδηφα γιά τὸ μωρό.

Τὸ εἶδα πουκοιμώταν στὸ μεγάλο κρεβάτι δίπλα στὴ μαμά μου. Ἐνα προσωπάκι κόκκινο καὶ πα- χουλό μὲ δυὸ μικρούλια ματάκια, κλειστά όμως. Μιά άλαφριέ ανά- σα σήκωνε τὸ κοκκιλωτικό στή- θιάκι του, σὰ νάμπαινε ἡ ζωὴ σιγὰ-σιγὰ μέσα του. Γύρῳα καὶ εἶδα τὴ μικρούλια μαμά μου πού εἶχε γάστει δὴ άπάνω του καὶ τὸ κοι- τάζε σὰ νὰ τὸ βλεπε πρῶτὴ φορά.

Ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὸς κοικιά- σε θεσσαροῦ διαμαντένιο. «Σ' ά- ρέσει;» μὲ ρώτησε. Τὸ πρῶτο πῶ- τὸς εἶπατε ἀπὸ χαρά. Δὲν ξέρω γιὰτί, εἶχα σασιέσει καὶ μου κό- πηκε ἡ μιλά. Τὰ λόγια, τὰ όμορ- φα καὶ θερμά λόγια πού εἰκόμαζα στὸ δρόμο, πνιγίκανε στὸ λαϊμό μου. Μὰ βέβαια ἡ μουμουρία μουόχα καὶ πρῶτοσετα γρηγόρα: «να ζήση!» Ἡθέλα κάτι νὰ πῶ, νὰ μιλήσω, μὰ δὲν μπορούσα. Τά- χα χαμένα σὰ μιὰ δευτὴ μαθη- τροῦλα μάρκος στὸν καθηγητή.

— Ξέρεις, Μαρία, μὸν λέει ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἡ ἑαδέρφη μου πρέπει νὰ μᾶς, τὸ βαψίσις εἶσε, μιὰ πὸν μᾶς στεφάνος. Εἶναι συνήθεια, βλέπεις, τὸ πρῶτο παι- δι εἶναι τοῦ κομμάρου. Ἔννοια νὰ μὲ φουσκάνει μιὰ πλημμύρα χαρῶς... — Καὶ πότε λοιπόν; — Ἐ, ἀργότερα βέβαια, ὅταν άνοιξει ὁ καιρὸς...

Ἔτσι ὅταν... άνοιξῆς ὁ καιρὸς, ἐγὼ βροθῆκα κλεισμένη σὲ μιὰ σάλα γιομάτη κόσμο καὶ φασα- ρία. Παιδιά γύρω, παπᾶδες, ψάλ- τες, θυματήρια καὶ λαμπάδες... Ζαλόστημα. Ὁ παπὸς δίπλα μόν

διάβαζε, μὰ δὲν μπορούσα νὰ προ- σέσω στὰ λόγια του. Τὸ κεφάλι μου γύριζε. Ἐκίνα χωρίς νὰ κα- ταλοβαίνο καλά ὅ, τι μὸν λέγανε. Μουβραλαν μιὰ πετσέτα γύρω μου, μὲ γέμισαν τὸ χέρια λάδι νὰ λαδόσω τὸ παιδί, μάλλωσαν τὸ «λαδόσω» στὰ χέρια καὶ περ- λωσα... «Βαρύζεται ὁ δούλος του Θεοῦ...» — «Κωστάκης!...» «Κωνσταντίνος...» ἔακολουθῆσε ὁ παπὸς μὲ τὴν τραγουδιστὴ φω- νή του.

Τὸ βουτήξε μιὰ,δυό,τρεις φορές μέσα στὴν κολυμπήθρα κι ὕστερα, νά, τὸ μωρὸ σπυριχρῶδες, ξερω- νίζοντας, στὴν ἀγκαλιά μου. Τὸ στέγνωσα, φορέσαμε στὸ κατα- κόκινο κορμάκι τὸ μπατιστόνιο ποκαμισάκι καὶ μὸς τὸ πήραν νὰ τὸ ντύσουν.

Τὸ βράνον ντυμένο σὲ λγάκι καὶ κρατώντας τὸ μὲ τὸν χέρι μου, ἐνῶ μὲ τάλλο κρατοῦσα τὴ λαμ- πάδα, κἀναμα βόλτες καὶ ὀπὸκλι- σέας μάρκος στὸν παπὰ μὲ τὸ θυ- ματήρι.

Σὰν τ' εἰπωσε κι' αὐτό, ἦρθε ἡ μαμά μου νὰ μὸς τὸ πάρῃ, ἐνῶ ἀπὸ πίσω ἡ δευτὴ μου μαμά μου σίστανε πὸς ἔκρησε νὰ «παρη- δῶσο» τὸ παιδί μου, μωρομένο, βαφτι- σμένο» μὸς φίλης τὸ χέρι, κάτι μουμουρίασε πού δὲν άκουσα καὶ τὸ πήρε ἀπὸ τὰ χέρια μου.

Τότε μὲ κολύησανε ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, μὲ χαρῆσόντασε, μὸς φωνάζοντας χαρούμενοι: «να σοῦ ζήση, κομμάρη!» Χίλιες δυὸ σέ- φες γυρίσαν στὸ μυαλό μου. Αἰ- σιανόμουνα καὶ ἄλλοκότο. Νά «μ' οὔ ζήση»; Ἦταν λοιπόν δι- κό μου; Ἀλλ' ἴθι νὰ μὸς ἄνηκε αὐτὸ τὸ ἀγγελούδι; Ἔννοιασε μέσα μου νὰ σταλάξει κάτι τὸ θεῖο! Ἔνα αἰσθημα μεγάλο, βαδύ νὰ γεννιέται.

Πήγα καὶ τὸ πήρα ἀπὸ τὴ μαμά μου καὶ τὸ σπρίξα στὴν ά- γκαλιά μου τρυφερά. Ὁ «Κωστά- κης μου» ἦταν ἠσυχαμένος πᾶ. «Νά μὸς ζήσαι!» μουμουρίασε, φιλιώντας το μὲ λαχάρια. Τὸ γύ- ρισε σ' ὅλες τίς κἀμαρες καὶ τὸ κἀμαρόνα. Μιά στιγμὴ, πηρνώνας ἀπὸ κάποιον καθρέφτη, σάθηνε καὶ κοιτάζε μέσα. Τὸ μικρὸ μου ἄπλωσε τὰ παχουλά του χεράκια καὶ τρέβησε τὴ χτένια ἀπὸ τὰ μαλλιά του. Ἐρῶξε μιὰ ματιά καὶ στὸ δικὸ μου πρόσωπο. Κα- τακόκινο, ἔδειχνε μιὰ πρῶτό- φαντὴ ἄλλαγή. Διέκρινα σ' αὐτό μιὰ σορογιή καὶ σοβαρότητα μα- μιάς. Ἐγίνα νονά! Λίγο τὸ δια- ρεῖτε; Δὲν εἶναι λίγος, ὅχι, δὲν εἶναι ἄπλο... Καθῆνον καὶ φρον- τίδες, σιοργή καὶ τρυφερότητα, ὅλα, γιά ἕνα πλάσματάκι ἀγγελι- κό... Ἔννοιασε πὸς γιγαντώ- θηκα μὲ μιὰς!...

Βασιλίσα στὸς Παπαρῶνες

ΕΝΑ ΤΣΟΠΑΝΟΠΟΥΛΟ

Γ'Αρθ. Έγκ. 68]
— Ὡρα καλή! μὸςτε ἕνα τσο- πανόπουλο, τραβώντας κατ' ἔμνα.

— Για σου, παλληκάρη μου, πού ἀποκρίθῃκα.

Ἦρθε νονά μου. Ἦταν ἕνα παιδί ὡς δεκαπέντε χρόνων, ἔ- ξηπνο καὶ κόκκινο ἀπὸ ὄχλια. Μόλις τὸ εἶδα, ζήλησα τὸ λεβέν- τικο κορμί του καὶ τ' ἄπλοικό του πρόσωπο. Τὰ μαλλιά του τὰ χάλ- δευε ὁ καθρέφτης ἀέρας τοῦ βου- νοῦ. Μὲ κοιτάξε λίγο μὰ τ' ἄδωκα του μάτια κι' ἔπειτα μὸςτε:

— Πῶς ἀπ' ἔδο; — Βγίνα νὰ ξεσκῶσο λυγάκι ὕστερα, ὁ καιρὸς εἶναι ὄχλιος, εἶπα παρατηρώντας τὸν ἥλιο πού κρυβόταν πίσ' ἀπ' τὰ βουνά. Μιλήσασα πολὺ μὲ τὸ τσοπανό- πουλο, ἐνῶ τὰ κάτσοτρα κρόβητά του μᾶς περιέκλειαν βελάζον- τας. Ὑστερα τὸ τσοπανόπουλο κἀθησε καταγής κι' ἔβγαλε ἀπ' τὸ σακκούλι του λίγο ψωμί καὶ λίγο τυρὶ.

— Κάτσ νὰ φῶς λίγο καὶ σὺ, μὸςτε; ἡ μήπως δὲν μᾶς κἀτα- δέχασα; — Ὁχι, ἄλλα... Κάθῃρα ὄμως, γιά νὰ μὲ νο- μισῃ πὸς τὸ περιφρονῶσα, κι' ἔ- φαγα μὲ μεγάλη ὄρεξη τὸ φα- γῆτό μωδῶσε. Ὅσο καθόμουνα νονά του, τόσο πιδ ποὺ τὸ μάρσεσ νὰ μιλάω μαζί του, οἱ πρώτοι του μὲ μάγεσαν...

Ἄρχισε νὰ βραδυάζῃ σφῆξαμε τὰ χέρια μας, ἔταμε καληνύχτα κι' ἔχωρηστήκαμε.

Μάρκος Καλλιτέχνης

Τὸ χρῆσο ψωμί

Γ'Αρθ. Έγκ. 71]
Ἦτανε μιὰ φορά ἕνας βασιλιάς πού τὸ βασίλειό του εἶχε πολλὰ καὶ πλοῦσια χρυσορυχία. Αὐτὸς ὁ βασιλιάς, πᾶρα πολὺ φιλόφρο- σος, ἀνάγκασε ὅλους τοὺς χωρι- κούς νὰ ἐργάζονται σ' αὐτὸς τίς μίνες; καὶ ἐνῶ τὰ κορμάτια τοῦ χρυσοῦ σωρῶστανε στὰ βασιλικά θησαυροφυλάκια, ἡ καλλιέργεια στὰ χωράφια ἔμεινε πίσω. Τὰ ἔζωα φουρῶσανε στὸς σταύλους Ἠ γῆ χῆρα δὲν ἔδιδε πλεόν οὐτάρι. Ἦ πείνα ἄπειλοῦσε.

Ἡ βασιλίσα τότε λυπητήρια τὸν φρεζὸ λάο. Μυστικά εἶπε νὰ φτιάσουν ἕνα ψωμί ἀπὸ χρυσοῦ καὶ νὰ τὸ φέρονε στὸ τραπέζι τοῦ βασιλιά. Ὁ φιλόφροσος στὴν ὄ- χη τὸ ἔθαύμασε μὰ ἔπειτα, βλέ- ποντας πὸς δὲν φέρνανε ἄλλο ψωμί, ἔθῶμασε.

Τότε ἡ βασιλίσα τοῦ εἶπε: — Μεγαλειότατε, εἰς τί θὰ μᾶς χρησιμεύῃ ὁ πλοῦτος μας, ἀνὴ ἡ γῆ δὲν παράγει πρῶτα ἀνάγκαια στή ζωή; τί ὄφελος νὰ εἶναι κανεῖς πλοῦτος, ὅταν δὲν βρίσκει ν' ἀγοράσῃ πλέον ὄστε ψωμί, ὄστε κρέας, ὄστε κρασί; Πολὺ γρηγό- ρα, Μεγαλειότατε, θὰ πεθανοῦμε ἀπὸ τὴν πείνα μέσα στὴ μέση τῶν θησαυρῶν μας.

Ὁ βασιλιάς δοκέφτηκε καὶ ὀ- φησε τοὺς χωρικούς νὰ γυρῶσιν στὶς ἐργασίες τῆς γῆς, γιὰτί ἐκα- τάλαβε πὸς ἂν ὁ χρυσοὸς χρησι- μέυη γιά ν' ἀγοράξῃ κανεῖς τὰ ὄφελεια πράγματα, δὲν μπορεῖ ὄμως καὶ νὰ τὰνακληρώσῃ. (Μετάφραση) Φωτιά

ΔΥΠΗ - ΧΑΡΑ

Γ'Αρθ. Έγκ. 72]
Τὰ νυχτολούλουδα, ἐνῶ φυσῶσε ἐν' ἀεράκι δροσερό, ἀπέπνευε μιὰ μισροδίκα μεθυστική...

Καθισμένες σὲ καναπέδοιο τοῦ κήπου, ἐγὼ κι' ἡ φίλη μου, φαι- νόμασε σὲ βανίτες ἀκέφεις βυ- θισμένες. Ἡ μέρα τῆς ἀναχώ- ρησῆς τῆς κλησαίσει — τί δύσκο- λος πού εἶν' ὁ χωρισμός — καὶ τὴν καρδιά τῆς καθέρμας μας δέ- νει σφιχτὰ ἕνας πόνος, ὡσπου ἔσοσῃ σὲ κλάμμα δύνατο...

Ἄντικρῶ, στὸ φωτόλοστο σπῆτι, παντρῶσυν τὴ μεγαλύτερη τους κόρη, Φωνίς, τραγουδία, μουσι- κῆ, διακόπτουν τὴ ἄλβεση τῆς νύχτας συγαλιά. Τί εὐτυχισμένοι πού εἶναι... Τί ἀντίθεση πρὸς τὴ δική μας θέση... Αὐτὰ ὄμως ἔχει ὁ κόσμος. Ἄλλοι πῆρες, λυ- πες, γιά ἕνα σκληρόχο «ἔχε γεια», κι' ἄλλοι χαρῶς γιά μιαν ἐνωση... Καὶ θυμήθῃκα τὸ πα- λιὸ τραγοῦδι: «Ἡ Ἀσπὴ κι' ἡ Χαρά εἶν' ἐνωμένες...»

Βίβλια Κλέση

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

Ο ΒΡΑΔΥΓΛΩΣΣΟΣ

Γ'Αρθ. Έγκ. 70]
Μιά γριά γαλούμισα εἶχε ἕνα μοναχογιὸ πού ἦτανε τὸ μαμάκι τῆς. Ὅμως ὁ δυστυχῆς ἦτανε βραδυγλωσσος. Ἄς εἶναι οἱ νο- νείς τὸ ἴδιο ἀγαπᾶνε τὸ παιδιά τους κι' ἂν εἶναι δύσμορφα κι' ἂν εἶναι ἐλαττωματικά.

Λοιπὸν πὸν ξενίτσης κάποτε μὲ χίλιες παραγγαλιές νὰ τῆς γράφῃ συχνά. Ἐκείνος ὄμως δὲν τῆς ἔ- γραψε καὶ τόχες κοῦμῃ ἡ γριά. Τέλος, μὲ τὰ πολλά, ἔλαβε ἕνα γράμμα του. Τρέχει λοιπόν μὲ λαχάρια στὸ χῶμα τοῦ χωριοῦ νὰ τῆς τὸ διαβρῶ.

Ὁ χῶρις δὲν ἦξερε νὰ διαβρί- ζῃ καλά καὶ τὸ γράμμα ἦταν κω- κωρημένο. Τὸ διάβαξε λοιπόν σὸν βραδυγλωσσος: «Μη... μημ... μητ... μητέρα μου... σὲ χα... χα... χαίρω!» κλπ... Καὶ ἡ γαλούμισα φώναξε μὲ χα- ρά: «Ἄχ, χῶρις μου! Τόντες ἀπὸ τὸν μὸ μου εἶναι τὸ γράμμα, γιὰτί εἶπα μιλάει τὸ κᾶμένο τὸ παιδάκι μου!...»

Δίβιος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΗΝΘΥΜΑ

Ὁ Τοτὸς στὴν ἀδελφῆ του: — Φωνίτη, φέρε μου ἕνα πο- τῆδι νερὸ κι' εἰς! καὶ σὺ μαζί καὶ νὰ σοῦ πῶ!... Δαρνοσεφῆς Ὀλυμπιονίκης

Στὸ μάθημα τῆς Ἀριθμητικής: — Ὅταν τὸ κλάσμα δὲν εἶναι περιοδικόν, τί εἶναι; — Ἐφημερίς!

Ἄχ, Πόλη!

Ὁ καθηγητής: — Ὁ πατέρας τῆς Ἰσορίας, παιδιὰ μου, εἶναι ὁ Ἡρόδοτος. Ἔνας μαθητής: — Κι' ἡ μη- τέρα τῆς; Διπίλιος Ἐσθινός

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Μὲ τὸ 1ο φύλλο τῆς 5ης Δε- κμβρίου ἄρχισε τὸ 48ον ἔτος κι' ὁ 38ος τόμος τῆς Β' Περιόδου τῆς «Διαπάλας». Ήσθινοί πού ἡ συνδρομὴ των ἔληξε, πρέπει νὰ τὴν ἀνανεώσουν. Καὶ ὅσοι δὲν ἔστειλαν ἄδεια τὸ δυνάμι. ἔγραψα τῆς συνδρομῆς τοῦ 1926, παρα- κολουθῆτας νὰ τὸ στείλουν μαζί, σύμφωνα μὲ τὴ δήλωση τοῦ 28ου φύλλου.

Ἡ ἰσχὺς ὄλων τῶν ψευδο- νύμων τοῦ 1925 ἔληξε πλῆρῶ. Ὅσοι θέλουν νὰ ἔχουν τὸ ἴδιο ψευδώνυμο καὶ κατὰ τὸ 1926, πρέπει νὰ τὸ ἀνανεώσουν τὸ καχότερον, δίδου κατὰ τὸν Κανό- νισμὸν τὸ μὴ ἀνανεώθῃτα ἕως τότε ψευδώνυμο εἶναι ἐλεόθε- ρος καὶ θὰ τὰ δίδω εἰς ὅποιον τὰ ζήτησῃ.

Η ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ»

Ἀθήνα, 28 ὁδὸς Ἐδερμίδου τῆς 23 Φεβρουαρίου 1926

ΣΑΣ εἶπα προχθές δυὸ λόγια γιά τὸν Παίδιο Κινηματογράφου τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου τῶν Ἑλληνι- κῶν θὰ εἶς πῶ καὶ σήμερα, γιά νὰ σὲς ἀσητήσῃ αὐτὸ τῆρατὸ ἔργο. Στοιχῆ ἄλλοις Κινηματογράφους, ὅπου μὲ ἄδεια μὲθασα ὅτι πῆγαι- να καὶ παιδιὰ, βλέπει κανεῖς πρόγ- ραμα ἀκατάλληλα γιά τὴν παιδικὴ ἡλικία. Ἐἶλο τὸν κόσμο ὑπάρχουν καὶ Κινηματογράφοι ἐπιτήδεσ γ' αἰ- τῆ. Μόνον στὰς Ἀθήνας δὲν ὑπῆρ- χαν, παρὰ μερικὸι, ἰδιωτικοὶ νὰ πούσε, σὲ σχολεία. Ὁ πρῶτος ἡ- μόσιος εἶναι αὐτὸς πὸς ἐγκατέστησε τὸ Η. Σαμδούλο τῶν Ἑλληνίδων στὸ Μεγάλο Θέατρο Ὀλυμπία. Προ- ἔβαλλε διασκευαστικὰ καὶ διδα- κτικὰς ταινίας πραγματογινώσεας, — ζῶα, φυτὰ, χῆρες, μηχανές κλπ. — καὶ στὸ τέλος πᾶντα μὲ χαριτωμένη κομωδία. Νὰ πηγῶντες ὅταν εἶναι παρῶσταν, γιά νὰ μεθαίνατε δια- σκέδασόντες. Ἄλλα σπῶνάντων νὰ μὴν κληνῶντες στὰς Κινηματογρά- φους τῶν μεγάλων. Καλότερα νὰ μὲ βλέπῃ κανεῖς τίποτα, παρὰ με- ρικὰ ἔργα πού παίζωιν ἐμῆ. Ἐτῶ- χῆς, πολὺ παιδκόσμο τραβᾷ τῆρα ὁ Κινηματογράφος τῶν Ὀλυμπίων. Κι' ἐλπίζω εἰς αὐτὸ ἕνα κανένα παιδί δὲν θὰ πηγαίῃ εἰς στὰς ἄλλους.

Ὁ Δαρνοσεφῆς Ὀλυμπιονί- κης μὸς γράφει: «Μιὰ ἀπὸ τὰς καλύτερας Ἐπιστολῆς τοῦ κ. Φα- δῶνος ἦτο καὶ τὸ Βραβείο Νομπελ. Μὸς ἄρτος τόσο πολὺ! Κι' ἄλλοι μὸς ἔγραψαν ἑκατέρωθς γ' αἰτῆ τὴν Ἐπιστολή. Ἦθελα νὰξερα ὄμως τί τοὺς τρέβησε περισσότερο; ἡ δόξα εἶναιον πὸς κἀνόνος τὸ μεγάλο αὐτὸ Βραβείο, ἡ ἡ δόξα τοῦ μεγάλου ἀνθρώπου πού τὸ ἔρεσε; Γιατί καὶ τὰ δυὸ εἶναι τὸ ἴδιο εὐγε- νικά, θαυμαστά καὶ ζῆλευτὰ. Ποίος εἶσαι ἂν, ἀπὸ τὰ παιδιὰ πού δια- δασον σήμερα μὲ συγκίνηση αὐτὴ τὴν Ἐπιστολή, αὐρο δὲν πᾶρα κα- νένα τὸ Βραβείο Νομπελ; Ἄλλα ποιὸς εἶσαι ἂν ἐν' ἄλλο ἀπ' αὐτὰ

τὰ παιδιὰ, δὲν ἴδρωσιν κανένα τόσο βραβείο στὴν Ἑλλάδα;... Ἄδριο, μεθαέριο... ποιὸς εἶσαι τί γίνεσαι! Στὴν ἡλικία σου, ὁ Ἄνδρας Συγ- γρῶς δὲν εἶχε παντῆρα. Ἄν ὄμως, στὴν ἡλικία σου, δίδαξαι κι' εἰκαῖνος — ἔε θεοβίωση... — μιὰ τέτοια Ἐπι- στολή γιά ἕνα τέτοιο Βραβείο καὶ σκεκνίωτο ὅπως σήμερα σὲς, δὲν εἶναι πολὺ καθῆνὸν νὰ τὰ θυμόταν ὅταν δίδετε τὴν κατοπινὴ κολο- σιαία του παρῶσταν... Πραγματικῶς, ἴσως ἂν ἐπιστή- σο, πολὺ καλὴ ἡ ἴδρα τοῦ Γυμνα- σίου ἔχει νὰ κἀμετα παρῶσταν ἀπὸ τῆς Ἀεροπορίας. Πραγματῶς πὸς βλέπει συχνά στῆς ἐφημερίδες καὶ δὲν ἔξερε τί σημαίνει, εἶναι ἔξηνη) ἔξη (realism) καὶ παραγῆται ἀπὸ τὸ λατινικὸ res, δηλαδὴ πρῶ- μα. Σὲ νὰ λέγαμε πραγματικω- σμός. Καὶ σημαίνει τὴν πραγματι- κότητα, κατ' ἀντίθεση πρὸς τὸ ἴδρα- σμός, πού εἶναι μιὰ πραγματικὴ ἔξη ἀντικειμενικὴ, τελειοποιημένη μὲ τὴ φωνηταία. Realistic ὄνο- μάζεται λοιπόν ἡ σχολὴ τῶν καλ- λιτεχνῶν, — ζωγράφων, γλυπτῶν, ποιητῶν κλπ. — πὸς ἀντιγράφουν τὴ φύσιν ὅπως εἶναι, πὸς παρο- οῦσιν τὴν πραγματικότητα. Ἐνῆ ἡ Ἰδεαλιστικὴ σχολὴ εἶναι τῆν καλλιτεχνῶν εἰκόνων πὸς ἔξῃ- κανόν και τελειοποιῶν. Π: χ: Ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πριετῆλους εἶν' ἕνα ἔργο ἰδεαλιστικῶς. Ὁ Ἐσλοκόπος τοῦ Φαίλοπότη εἶναι ἕνα ἔργο ἰδεαλιστικό.

Ὁ Κ. Ι. Ἀλεξόπουλος, ὁ ἀμε- ρικάνος φίλος μου, — πὸς σπουδά- ζει τώρα γαστρονία στὸ Πανεπιστή- μιο τοῦ Illinois, κι' ὅστανε τὰ πη- λαιοποιήσῃ στὴν Καλλιφορνια, κι' ἔ- στειρα ἂν καταβῆ στὴν ἀγαπητὴ του Ἑλλάδα, — μὸς γράφει σήμερα ἕνα μεγάλο γράμμα γιὰτὸ ἐνδια- φέρον. Κι' ἄνδρασε σέλλα μὲ πλη- ροφορίαν γιά τὴν περσίατα διδῶση πῶς εἶαι τῆρα στὴν Ἀμερικὴ τὸ ραδιοηλέφωνο πὸς ὅλες περιέγρα- φε τὴν ἄλλη φὸρὰ ὁ κ. Φαίλων. Δὲν ἔπαρχει, λέει, σπῆτι στὸ Ἑλλά- γο πῶ νὰ μὴν εἶχῃ τὸ ραδίό του. Δεκαπέντε σταθμοὶ, πὸς τοὺς δια- τρέχου ἐφημερίδες, λατουμερῶσι μὲ- νο στὴν πόλη εἰκόνι καὶ ἔχουν στὸν κόσμο διάφορα κοντέστρα καὶ τὰ νῆα τῆς ἡμέρας κἀθε μιὰ ὄρα! Τελευταία μάλιστα τὸ ραδιοηλέ- φωνο συνδῶσθηκα μὲ τὸ γραμμὸ- φωνο. Ἀγοράζεις δηλαδὴ γιά τὸ σπῆτι σου εἰς μόνον ἐπικλο. Τὸ μὸς εἶναι ραδίό, πὸς μὲ τὴ στροφὴ ἐνδὲς τροχοῦ μωρεαῖς δὲ ἐπικονωνῆς μὲ- ποιο σταθμὸ θέλας. Τὸ ἄλλο μὸς εἶναι γραμμὸφωνο κι' ἀπὸ κἀτω ἔ- χει ἔθση γιά τὰ βέβλια τῶν πλα- κῶν. Τί πράγματα καὶ θαύματα! Ἄλλα ἔννοια σου καὶ δὲν ἔπαρχει ὅμως νὰ τὰ ἴδωμι καὶ αὐτὸς Ἄ- θῆνας. Καθὼς μαθίω, πρὶκαται τῆρα κι' εἶσε νὰ ἴδρωθῃ ἕνας σταθ- μός. Κι' ἔμα γίνῃ καὶ ἡ ἀρχὴ... τελειώσε!

Φίληκα, παιδιὰ, κι' ὁ νέος κο- μῆτης τοῦ Χίλλυε, δηλαδὴ ὁ ἀγα- πητός μου Ἰθασινός. Ὑστερ' ἀπὸ τῶσων κειρὸ πού εἶχε νὰ μὸς γρά- φῃ ἀνανέωντες σήμερα τὸ ψευδώνυ- μὸ μου, μὸς στέλνει τὴ φωτογραφία του, γιὰτί βραβεύθηκε κάποτε στὸ Δημοσῆφισμα, καὶ μὸς παραγγέλλει νὰ τοῦ στείλω ἕνα τόμο, ἀλλάφορο

ποῖον, φτάνει νάχη μέσα ἕνα μυθι- στόρημα «μὲ τὴ γλῶσσα τοῦ Τζᾶν καὶ τὴν τρυφερότητα τῆς Ἀνθού- λας». Ἐξέτιλοσε τῆς παραγγαλιῆς τοῦ κομητή μου κι' ἐλπίζω νὰ εἶναι αὐτὸ δὲν θὰ πῶ εἰ δὲν μπορεῖ κα- νεῖς νὰ μᾶθε Γαλλικὰ ἢ Ἰταλικὰ ἂν δὲν ἔξηρ Ἀπινικὰ. Ὁχι, τὰ μα- θαίνα ἴσωςτατα!

Ὁραίος Ἐπιπέτολας μὸς ἔ- σταλαν αὐτὴν τὴν ἔδραδα κι' οἱ ἔξῃ: Σωρᾶνός, Φερφῆριος, Ἀνα- δρομῶσης τῆς Ἀπινίης, Ἄδρη τοῦ Βουλαντίου, Πλάτων Ἰακω- βίδης, Ἐπίστορος Παξίνος. Ἦ- ξετίλοσε τῆς παραγγαλιῆς των καὶ τοὺς ἐχαρῆσῆ γιά τὰ καλά λόγια. Ἄν εἶσαι τέπο, θὰ τοὺς ἀπαντήσω στὸ ἔρχομένο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ. Ἀπορρίπτονται: Ὁ Σε μὸ- νασε εἰς τὴν καλῶδην τοῦ Δαρνο- σεφῆς Ὀλυμπιονίκου. Πολὺ και- νὸ πρῆμα, σὸν εἰκῆνα πὸς ἔχουν τὰ πρῶτα Ἀναγνωσματῆρια. Δὲν παρῶστανε τίποτα τὸ ἰδιαιτέρω, τὴν παρῶστανικὴ πρωτοτυπία. Κι' ἡ γλῶσσος ὀλοκῆδου ἀκανόνιστος. — Ἐτῶ τσοπῆκαί μου τὸ ἄδρανο τοῦ Παρελθόντος. Ὁχι τόσο κωλο- γραμμένο. Στὴν ἀρχὴ μάλιστα ἡ ἀπαρίθμηση τῶν πραγμάτων τὸν τραπῆσιδ εἶναι ἐσρή. Καὶ στὸ τέ- λος μὸς μεγάλη ὑπερβολή: Ὅταν βρισκομαι στὸ σπῆτι δὲν κανὼ ἄλ- λη δουλειὰ καρὰ νὰ ξεσκονίζω τὸ τσοπῆκαί μου ἢ τὰγαπημένα μου βιβλία... Μὰ γίνετα νὰ μὴν κἀ- νῃ ἄλλη δουλειά; Τὴνα καλὰ τὸν λέει ἡ μητέρα τ:ν ὑποχόντρο. — Ἄπρωτοχρονικό» τῆς Ἀγαθοφρο- νίττας. Μίτρις. Ἄν ἦταν τσολαχ- στο ἐπικαιρο... Μὰ ἡ πρωτοχρο- νικὴ τῆρας πρὸ πολλὰ καὶ γιά νὰ διαδασθῇ τῆρα ἕνα πρωτοχροινι- κικό, πρέπει νὰ εἶναι πολὺ καλό. — Ἄλλα δὲν εἰδέδασα αὐτὴν τὴν ἔδραδα.

Ἐγκρίνονται: 70. Ὁ Βρα- δυγλωσσος» τοῦ Ἀβίου. — 71. Ἐτῶ Χρῆστὸ Φωμί» τῆς Φωτιάς. — 72. Ἄσπῃ Ἡορὰ» τῆς Βίβλιας Κλέ- ση. — 73. Ἐμὴ ὑποδοχὴ» τ

